

HIGIENA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

ALOJZY RAMISZ, STANISŁAW ŚWIĘCH

Wrocław

Włośnica u trzody chlewnej i dzików na terenie województwa wrocławskiego w latach 1958—1960

Zapoczątkowana przez prof. Kozara na łamach „Medycyny Weterynaryjnej” (nr 6, 1961) dyskusja nad włośnicą wzbudziła zrozumiałe zainteresowanie, tym bardziej, że problem ten w ciągu ostatnich lat nie stracił na swojej aktualności. Niniejszy artykuł traktujemy jako dalszy ciąg tej dyskusji, z tym że przedstawia on pewne dane z zakresu inwazjologii włośnicy u świń i dzików na terenie województwa wrocławskiego i m. Wrocławia w latach 1958—60, z uwzględnieniem występowania włośnicy w miejscowościach przygranicznych oraz przywozów trzody chlewnej z innych województw.

W woj. wrocławskim stosunkowo rzadko stwierdza się włośnicę u świń: w latach 1958—60 ilość stwierdzonych przypadków wynosiła średnio 0,006%. Interesujące z inwazjologicznego punktu widzenia jest występowanie włośnicy w poszczególnych powiatach województwa. Jak wykazały to własne obliczenia statystyczne większość przypadków włośnicy w latach 1958—1960 stwierdzono w powiatach graniczących z Czechosłowacją. Nie chcemy na tej podstawie wyciągać jakichś daleko idących wniosków, niemniej jednak ciekawe byłoby sprawdzić, jak wygląda sytuacja w pasie przygranicznym innych województw oraz w Czechosłowacji. Nie stwierdzono natomiast włośnicy w latach 1958—60 w powiatach wzdłuż granicy północno-wschodniej województwa wrocławskiego. Jedyny wyjątek pod tym względem stanowi powiat Bolesławiec gdzie w 1960 r. stwierdzono 7 przypadków włośnicy. Przypadki włośnicy stwierdzono głównie w rzeźniach, gdzie poddawano ubojowi trzodę chlewną sprowadzaną z innych województw. Procentowo w latach 1958—60 sprowadzono następujące ilości trzody chlewnej: 1958 — 32% ogólnej ilości poddanych ubojowi świń, w 1959 r. — 34,5%, zaś w 1960 tylko 24%. Największy procentowy udział w sprowadzonej trzodzie chlewnej posiada woj. kieleckie, bo 53,6%, dalej idzie woj. łódzkie 26,5%, poznańskie 6,7%, koszalińskie 6,5%, zielonogórskie 4,3%, szczecińskie 2%, opolskie 0,4%. Trzoda chlewna sprowadzana z innych województw była kierowana tylko do 8 zakładów mięsnych a mianowicie: Wrocławia, Wałbrzycha, Swidnicy, Legnicy, Kłodzka, Jeleniej Góry, Dzierżonowa i Bolesławca.

Występowanie włośnicy u świń sprowadzanych z innych województw przeanalizowano dokładnie w rzeźni wrocławskiej. W 1958 r. w rzeźni tej włośnice zostały stwierdzone w 6 przypadkach, z czego w 4 przypadkach pochodziły z woj. kieleckiego, 1 — woj. łódzkiego i 1 — z woj. wrocławskiego. W 1959 r. włośnice stwierdzono w 9 przyp. z czego 7 przyp. pochodziło

z woj. kieleckiego, 1 — z woj. poznańskiego i 1 — z woj. wrocławskiego.

W oparciu o badania w Zakładach Mięsnych we Wrocławiu można przypuszczać, że większość przypadków włośnicy na terenie woj. wrocławskiego (ok. 60%) stwierdzona została u świń pochodzących z woj. centralnych, głównie z kieleckiego (przesłanych przez POGZwRz w Garbatce). Dla wyjaśnienia podaje się, że woj. kieleckie zostało zaliczone przez Kozara (Wiad. Parazyt. 1959, nr 2/3) do drugiej grupy, w której ilość przypadków stwierdzonych włośnicy waha się od 100 do 700 rocznie.

Ponadto należy zaznaczyć, że uwidacznia się pewna zależność występowania przypadków włośnicy od ilości sztuk trzody chlewnej, sprowadzonej z innych województw, np. w 1960 r. sprowadzono o 10,5% trzody chlewnej mniej niż w 1959 r., przy czym zanotowano również o 38% mniej przypadków włośnicy.

Na uwagę zasługuje sytuacja w powiecie Bystrzyca. Jest on powiatem najbardziej wysuniętym na południe, graniczącym z trzech stron z CSRS. W powiecie tym w 1958 r. stwierdzono 15 przypadków włośnicy (40% ogólnej liczby przypadków w 1958 r.) zaś w 1959 roku 10 przypadków (około 23% ogólnej ilości przypadków). Należy przy tym zaznaczyć, że w powiecie tym poddaje się ubojowi trzodę wyłącznie z terenu powiatu.

W latach 1954—61 odstrzelono ogółem 10.000 dzików. Z powyższej liczby 4.002 sztuki tj. ok. 40% dzików zbadano w Państwowym Przedsiębiorstwie Leśnej Produkcji Niedrzewnej „Las” we Wrocławiu — nie stwierdzając włośnicy. U 60% dzików pozostałych w dyspozycji myśliwych trudno ustalić, czy były wśród nich sztuki opadnięte włośnicami.

W wyniku przeprowadzonych badań nad włośnicą na terenie woj. wrocławskiego u świń i dzików nasuwają się następujące uwagi.

Na terenie woj. wrocławskiego stwierdzono w latach 1958—60 przypadki włośnicy głównie w powiatach południowych, graniczących z Czechosłowacją oraz w zakładach mięsnych, gdzie była poddawana ubojowi trzoda chlewna pochodząca z województw centralnych. Należało by więc przeprowadzić podobne badania w pasie przygranicznym z Czechosłowacją i innymi województwami. Powinno również zwrócić się większą uwagę w badaniach trzody chlewnej pochodzącej z przerzutów z innych województw, zwłaszcza z woj. kieleckiego.

Przeprowadzone badania wykazują, że dziki nie stanowią na terenie woj. wrocławskiego rezerwuaru włośnicy.

Adres autora: dr Stanisław Święch Wrocław, ul. Asnyka 11.

TEODOR PUSTÓWKA

Mysłowice

Włośnica świń w rzeźni w Mysłowicach w latach 1945—60

Włośnica jest ciągle jeszcze w Polsce zoonozą o dość poważnym znaczeniu epidemiologicznym. Również i na terenie woj. katowickiego notowano po wojnie masowe zakażenia włośnicami. Woj. Stacja San. - Epid. w Katowicach stwierdziła na tym terenie w 1947 r. w

Raciborzu zachorowanie 300 osób. W Bytomiu w 1954 roku zakażenie 88 osób i w Siemianowicach — 52 osób. W 1958 r. w Chorzowie stwierdzono zachorowanie 14 osób a w Zabrze 25 osób. Największa epidemia zanotowana została w 1959 r. w Zabrze, gdzie zachorowało około 600 osób.